

i Lovforslaget om at fjerne Sygdommens Marsager. Jeg har læst adskilligt om denne Sygdom, og det staar klart for mig, at alle — ogsaa de danske Læger — ere enige om, at slet Ernæring, daarlig Bolig og slette Arbejdsbetingelser ere de væsentligste Grunde til Tuberkulosens Udbredelse. Naar dette er Tilfældet — og det er man jo enig om — saa forekommer det mig, at man særlig skal lægge Vægt paa at træffe saadanne Foranstaltninger, der kunne staffe Menneskene ordentlig Ernæring og gode og sunde Boliger og Arbejdslokaler. Her er jeg netop i det heldige Tilfælde at kunne slutte mig til de Udtalelser, der kom fra det ærede Medlem for Fredensborg (S. Hage). Det glædede mig at høre ham sige, at det, der trænges til, er frisk Luft og god Kost, og jeg haaber, at det ærede Medlem, naar der kommer Forslag frem, der skulle bevirke dette, vil være med til at støtte disse, saaledes at frisk Luft og god Kost virkelig kan vinde Indgang hos den store Del af Befolkningen, som nu savner disse Goder. Til selve Lovforslaget skal jeg kun sige, at jeg har den Opfattelse, at det ikke rækker vidt nok, og at enkelte af dets Bestemmelser ere noget uheldig affattede. Jeg påaafkønner, at de ærede Forslagsstillere have fremsat Forslaget, idet deres Tanke med Forslaget er at bekæmpe Tuberkulosen, men jeg tror ligesom flere af de ærede foregaaende Talere, at § 4 vil virke noget uheldigt. Jeg mener ikke dette af Hensyn til Husejerne. Jeg skal indrømme, at der naturligvis er Husejere, der langtfra kunne kaldes bemidlede og endnu mindre kunne kaldes velstillede, men det er ikke af Hensyn til Husejerne i Almindelighed, at jeg er imod denne Paragraf, men derimod af Hensyn til de med Tuberkulose befængte Indvilder. Da det i de langt overvejende Tilfælde er Folk, der tilhøre Arbejderklassen, ville disse Folk være overordentlig uheldig stillede, for saa vidt denne Bestemmelse skulde træde i Kraft, idet det vilde være vanskeligt for saadanne Folk at kunne faa nogen Bolig noget Sted; særlig i mindre Byer, hvor de enkelte kende hinanden, vilde det være saa godt som umuligt, de vilde blive tvungne til at forlade Byen. — Jeg skal knytte et Par Bemærkninger til, hvad det ærede Medlem for Njøbenhavns Amts 1ste Valgkreds (S. Bojesen) fremsatte, specielt med Hensyn til det uheldige og smittefarlige, der ligger i, at man ved Fabrikation af Cigarer benytter sig af at væde Fingeren for at paaklistre Cigarens Spids. Det er ikke noget nyt, der her er fremsat; i Tyskland har man offentlig adskillige Gange fremsat Anse over dette, ja det har endogsaa været for i den

tyste Rigsdag. Det erklæres af Sagnmand, at denne Arbejdsmaade er uheldig, at dette er, hvad man kan kalde for noget Grisert at arbejde paa den Maade. Der bliver heller ikke paa Fabrikkerne arbejdet med det System. Naar en Fabrikbestyrer, Mester eller Fabrikant opdager, at en Arbejder benytter sig af denne Fremgangsmaade, afstediger han ham ganske simpelt, fordi det ved hans Antagelse er gjort ham til Pligt at benytte sin Kniv hertil. Det kan man gøre paa Fabrikkerne, men det kan man ikke gøre over for Hjemmearbejdet. Da nu dette i vort Fag er overordentlig meget udbredt, hvad er det da, man trænger til? Man trænger overalt og ikke mindst herhjemme naturligvis til en god Fabriklov. Vi have Fabrikinspektører, men mangde fuldstændig en Fabriklov! Vi have en Lov om Børns og unge Menneskers Arbejde i Fabrikker, nogle Fabrikinspektører og Assistentet, men de have isølge denne Lov saa godt som ingen Myndighed! Hvis man virkelig vil bekæmpe Tuberkulosens Marsager, maa man først og fremmest, som jeg sagde, skabe gode og sunde Arbejdsforhold, gode Lønforhold, god Ernæring, gode Arbejdslokaler og gode Beboelsesforhold, men det skaber man allerstidst ved at beholde det af mig nævnte Hjemmearbejde; ved at opretholde det System bidrager man kun til at udbrede Tuberkulose. Jeg kunde opgive det høje Ting adskillige Adresser, hvor enten Faderen eller Moderen absolut har Tuberkulose og sidder hjemme i en lille Lejlighed med 2, 3 eller flere Børn, som de ernære ved en lang Arbejdstid og en forholdsvis lille Løn, der ikke kan lade dem tilflyde den gode Kost, som det ærede Medlem fra Fredensborg (S. Hage) omtalte, at de burde have. — Jeg skal i øvrigt ikke opholde mig ved de enkelte Bestemmelser i Lovforslaget, der vel vil gaa i Udvalg. For ikke at trække Tiden ud, skal jeg slutte mine Bemærkninger, idet jeg haaber, at der af den ærede Justitsminister i Forbindelse med Indenrigsministeren vil blive gjort Anstrengelse for, at der her i Tinget kan blive forelagt et Forslag til en Fabriklov, der vil umuliggøre Hjemmearbejdet eller dog dets for Sundheden skadelige Følger. Jeg er aldeles overbevist om, at man der ved langt bedre vil bekæmpe Tuberkulosens Udbredelse end ved nærværende Lovforslag.

N. Jensen: Jeg har selvfølgelig som Medforslagsstiller til dette Forslag fulgt denne Diskussion med overordentlig Interesse, idet jeg paa Forhaand var klar over, at vi ikke vare i Stand til at skrive et Forslag, der vilde tilfredsstille alle Sider i dette